

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1269/2025
23.10.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светлана Томић Јокић, председника већа, Бојане Пауновић, Дијане Јанковић, Милене Рашић и Мирољуба Томића, чланова већа, са саветником Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 1. у вези члана 289. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Маје Здравковић, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Алексинцу К 130/23 од 28.01.2025. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 185/25 од 19.06.2025. године, у седници већа одржаној 23.10.2025. године, једногласно је донео:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Маје Здравковић, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Алексинцу К 130/23 од 28.01.2025. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 185/25 од 19.06.2025. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Алексинцу К 130/23 од 28.01.2025. године окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 1. у вези члана 289. став 1. Кривичног законика и осуђен на казну затвора у трајању од 1 (једне) године, коју ће издржати по правноснажности пресуде у просторијама у којима станује, без примене мере електронског надзора, а у коју му се има урачунати време проведено у притвору почев од 09.03.2021. године до 18.03.2021. године, које просторије не сме напуштати осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција, с тим што уколико окривљени једном у трајању преко шест часова или два пута у трајању до шест часова самовољно напусти просторије у којима станује, суд ће одредити да остатак казне издржи у заводу за извршење казне затвора.

На основу одредбе члана 297. став 5. у вези члана 86. Кривичног законика окривљеном је изречена мера безбедности забране управљања моторним возилом „Б“ категорије у трајању од 1 (једне) године, рачунајући од дана правноснажности пресуде, с

тим да се време проведено на издржавању казне затвора не урачунава у време трајања ове мере.

Истом пресудом окривљени је обавезан да суду на име паушала плати износ од 100.000 динара, у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде под претњом принудне наплате, као и све трошкове кривичног поступка о којима ће бити одлучено посебним решењем, док је оштећени ББ ради остваривања имовинско правног захтева упућен на парницу.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Кж1 185/25 од 19.06.2025. године одбијене су као неосноване жалба ОЈТ у Алексинцу и жалба и браниоца окривљеног АА и првостепена пресуда је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости је благовремено поднела бранилац окривљеног АА, адвокат Маја Здравковић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев и укине у целини или делимично побијане пресуде и предмет врати на поновно одлучивање, с тим да се нови поступак одржи пред потпуно измењеним већем или да исте у целини или делимично преиначи и окривљеног ослободи од оптужбе, уз надокнаду трошкова поступка увећане на име састава захтева за заштиту законитости. Предложила је да се извршење правноснажне пресуде одложи до доношења одлуке по поднетом захтеву.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, па је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, је неоснован.

Бранилац окривљеног АА, захтев за заштиту законитости подноси због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП у вези члана 54. став 3. Кривичног законика, наводећи да су судови као отежавајућу околност при одмеравању казне окривљеном, ценили околност која представља обележје односно последицу предметног кривичног дела, а која се односи на тежину повреда које је задобио оштећени у предметној саобраћајној незгоди. С тим у вези у захтеву се наводи да је наступање тешке телесне повреде оштећеног садржано у бићу кривичног дела из члана 297. став 1. Кривичног законика, па се не може узети у обзир као отежавајућа околност приликом одмеравања казне. Поред наведеног, у поднетом захтеву се истиче да је другостепени суд ценио, као отежавајућу околност и степен алкохолисаности окривљеног, што такође представља елемент бића кривичног дела због кога је окривљени осуђен, имајући у виду да би окривљени, да није био под утицајем алкохола критичном приликом, био оглашен кривим због другог кривичног дела – из члана 297. став 3. у вези члана 289. став 3. Кривичног законика. Према ставу браниоца, изнетом

у захтеву, очигледно је да је повређен принцип „забране двоструког вредновања“ приликом одмеравања казне јер при одабиру и одмеравању кривичне санкције, суд не може да узме као отежавајућу околност и ону околност која је елемент бића кривичног дела или је квалификаторна околност или је по самој природи учињеног дела у њему садржана, јер је та околност већ узета у обзир при прописивању казне за то кривично дело.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости се, по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани.

Одредбом члана 297. став 1. Кривичног законика прописано је да ће се ако је услед дела из члана 289. став 1. и 2., 290. став 1. и 2., 291. став 1, 3. и 4. и 295. став 1. и 2. овог законика наступила тешка телесна повреда неког лица или имовинска штета великих размера, учинилац казнити затвором од једне до осам година.

Одредбом члана 289. став 1. Кривичног законика прописано је да ће се учесник у саобраћају на путевима који се не придржава саобраћајних прописа и тиме тако угрози јавни саобраћај да доведе у опасност живот или тело људи или имовину већег обима, па услед тога код другог наступи лака телесна повреда или проузрокује имовинску штету која прелази износ од двеста хиљада динара, казнити затвором до три године.

Одредбом члана 54. став 3. Кривичног законика, је прописано да околност која је обележје кривичног дела не може се узети у обзир и као отежавајућа односно олакшавајућа околност, изузев ако прелази меру која је потребна за постојање кривичног дела или одређеног облика кривичног дела или ако постоје две или више оваквих околности, а само једна је довољна за постојање тежег, односно лакшег облика кривичног дела.

У конкретном случају правноснажном пресудом окривљени АА, оглашен је кривим због кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 1. у вези члана 289. став 1. Кривичног законика, које је према чињеничном опису из изреке пресуде учинио у стању веома тешке алкохолисаности са концентрацијом алкохола у крви од 1,73 промила, при чему су приликом извршења кривичног дела наступиле теже последице у виду тешког телесног повређивања опасног по живот, оштећеног пешака ББ.

Имајући у виду да је за постојање кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 1. у вези члана 289. став 1. Кривичног законика, за које је окривљени АА правноснажно оглашен кривим и осуђен, довољно да је наступила лака телесна повреда неког лица, те како је у конкретном случају дошло до тешког повређивања опасног по живот оштећеног, то ова околност очигледно превазилази меру која је потребна за постојање овог облика кривичног дела, због чега је околност која се односи на тежину повреда које је задобио оштећени у предметној саобраћајној незгоди, супротно наводима захтева, могла бити цењена као отежавајућа околност у конкретном случају.

Поред наведеног, неосновани су и наводи захтева којима се указује да је суд у конкретном случају као отежавајућу околност ценио степен алкохолисаности окривљеног.

Из списка предмета произилази да је у образложењу пресуде првостепени суд навео које околности из члана 54. Кривичног законика је узео у обзир приликом одмеравања казне окривљеном, па је од отежавајућих околности ценио степен кривице, угроженост заштићеног добра имајући у виду да је оштећени задобио тешке телесне повреде опасне по живот, те да су последице истих и даље присутне, као и чињеницу да је исти раније прекршајно одговарао у вези са кршењем саобраћајних прописа.

Надаље, из списка предмета произилази да је другостепени суд, одлучујући о жалбама јавног тужиоца и браниоца окривљеног изјављеним против првостепене пресуде, исте одбио и потврдио првостепену пресуду. Испитујући законитост и правилност првостепене пресуде, другостепени суд је у границама жалбених навода јавног тужиоца и браниоца окривљеног, исту испитао и у погледу одлуке о казни, не доносећи другачију одлуку о казни.

Из наведеног произилази, да другостепени суд није био овлашћен, нити је самостално ценио додатне околности из члана 54. Кривичног законика које постоје на страни окривљеног, због чега је, по оцени Врховног суда, очигледно да навођење другостепеног суда у образложењу пресуде Кж1 158/25 од 19.06.2025. године – да на страни окривљеног, као отежавајућа околност стоји и степен алкохолисаности окривљеног у време извршења кривичног дела, представља омашку у интерпретацији разлога првостепеног суда, која нема утицаја на законитост пресуде, посебно имајући у виду да, у конкретној ситуацији висок степен алкохолисаности окривљеног – утврђено стање веома тешке алкохолисаности од 1,7 промила – по својој природи би могло представљати отежавајућу околност, јер превазилази меру типичну за дела против безбедности јавног саобраћаја и у знатној мери повећава ризик од наступања тешких последица, па тиме не би дошло до повреде закона, јер би и таква оцена била заснована на правилној примени одредбе члана 54. став 3. Кривичног законика.

Како из образложења првостепене пресуде неспорно произилази да околност која се тиче степена алкохолисаности, није цењена као отежавајућа приликом доношења одлуке о кривичној санкцији, већ је иста била од значаја за оцену субјективног односа окривљеног према учињеном кривичном делу односно за закључак да је предметно кривично дело извршено са умишљајем, а не из нехата, о чему се детаљно изјаснио првостепени суд у образложењу своје пресуде, а наведена пресуда је потврђена другостепеном пресудом, то Врховни суд налази, да је приликом одмеравања казне окривљеном АА кривични закон правилно примењен, па су супротни наводи захтева његовог браниоца, којима се указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП у вези чланова 54. став 3. Кривичног законика учињену приликом доношења нижестепених правноснажних пресуда, оцењени као неосновани.

Поред изнетог, поступање судије Јасмине Јововић, која је као члан већа учествовала у доношењу побијане другостепене пресуде, а која је у овом поступку, као председник већа, већ учествовала у доношењу решења Апелационог суда у Нишу Кж1 285/23 од 23.05.2023. године, којим је укинута ранија првостепена пресуда Основног суда у Алексинцу К 330/21 од 27.10.2022. године, су такође неосновани, имајући у виду, пре свега одредбу члана 37. став

1. тачка 4) ЗКП, којом је прописано да ће судија бити изузет од судијске дужности у одређеном предмету, ако је у истом предмету поступао као судија за претходни поступак или одлучивао о потврђивању оптужнице или учествовао у доношењу мериторне одлуке о оптужби која се побија жалбом или ванредним правним леком или је учествовао у поступку као тужилац, бранилац, законски заступник или пуномоћник оштећеног, односно тужиоца или је саслушан као сведок или као вештак, ако овим Закоником није другачије прописано, а у ком случају постоји битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП.

Имајући у виду наведено, у конкретној правној ствари, судија Јасмина Јововић, није учествовала ни у једној од процесних ситуација прописаних чланом 37. став 1. тачка 4) ЗКП, у коме је предвиђено обавезно изузеће судије и у ком случају би се радило о апсолутно битној повреди одредаба кривичног поступка.

Сходно изнетом, неосновани су наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА којима се истиче битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП.

Осталим наводима захтева, оцени Врховног суда, бранилац указује на повреду одредбе члана 440. ЗКП, оспоравајући оцену изведених доказа и чињенично стање у правноснажној пресуди као погрешно утврђено, уз изношење сопствене анализе и оцене доказа, пре свега налаза вештака као и сопствених чињеничних закључака у погледу доказаности чињеница које се тичу радње извршења и пропуста учесника у саобраћајној незгоди који су у узрочној вези са настанком исте, супротних чињеничним утврђењима и закључцима суда у побијаној правноснажној пресуди. У вези са тим бранилац указује и на повреду одредбе члана 16. став 5. ЗКП, која се односи на примену института „*in dubio pro reo*“, те надаље и на повреду одредбе члана 395. ЗКР, истичући да је суд одбио поједине доказне предлоге одбране, као и на низ повреда које се односе на руковођење главним претресом (367, 368. став 1. тачка 1) и став 2. ЗКП). Поред овога, наводима захтева истиче се да је окривљеном повређено право на одбрану, на тај начин што му је ускраћено да прикупља доказе за своју одбрану и да износи доказе у своју корист, у складу са одредбом члана 68. став 1. тачка 9) и 10) ЗКП.

Међутим, Врховни суд се у оцену ових навода захтева, није упуштао, јер повреде одредби чланова 16. став 5, 68. став 1. тачка 9) и 10), 367, 368. став 1. тачка 1) и став 2., 395 и 440 ЗКП, не представљају законом дозвољене разлоге у смислу члана 485. став 4. ЗКП, за подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца.

С обзиром на то, да уз захтев за заштиту законитости, бранилац окривљеног није доставио одлуку Уставног суда или Европског суда за људска права, која се односи на окривљеног или другог учесника у поступку, сходно члану 484. ЗКП, то се Врховни суд није упуштао ни у оцену навода браниоца да је приликом доношења побијаних пресуда дошло до повреде Уставом загарантованих права из члана 32. став 1., 33. став 5. и 36. став 1. Устава РС и члана 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Из изнетих разлога, Врховни суд је, на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник
Андреа Јаковљевић,с.р.**

**Председник већа-судија
Светлана Томић Јокић,с.р.**

За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић